

REGLUGERÐ

um starfsemi rannsóknarnefndar almannavarna.

I. KAFLI

Almenn ákvæði

1. gr.

Gildissvið og markmið

Reglur þessar gilda um störf rannsóknarnefndar almannavarna, sbr. IX. kafla laga um almannavarnir nr. 82/2008.

Markmið með reglugerð þessari er að stuðla að umbótum viðbragðskerfi almannavarna með því að fram fari kerfisbundið mat á almannavarnaviðbrögðum eftir að loknu hættuástandi, þannig að draga megi lærdóm af því hvernig samhæfð almannavarnaviðbrögð reyndust í framkvæmd.

Rannsókn á meintri refsiverðri háttsemi í tengslum við almannavarnir fer samkvæmt lögum um meðferð sakamála og er óháð rannsókn samkvæmt reglugerð þessari.

2. gr.

Hlutverk rannsóknarnefndar almannavarna

Að loknu hættuástandi rannsakar rannsóknarnefnd almannavarna að eigin frumkvæði þær viðbragðsáætlanir sem stuðst var við og viðbrögð viðbragðsaðila

Hættuástand í skilningi þessarar reglugerðar er almannavarnaástand, sbr. reglugerð nr. 650/2009 um flokkun almannavarnastiga. Því telst lokið þegar ríkislögreglustjóri hefur tekið ákvörðun um að aflétta almannavarnastigi.

Nefndin getur einnig rannsakað atvik þegar ekki var lýst yfir almannavarnastigi, til dæmis í ljósi síðari þróunar atviksins.

Rannsóknarnefnd almannavarna tekur saman skýrslu um niðurstöður sínar og skal skýrslan send til dómsmálaráðherra, ríkislögreglustjóra og allsherjar- og menntamálanefndar Alþingis.

3. gr.

Skipan rannsóknarnefndar almannavarna.

Alþingi kýs þrjá menn og þrjá varamenn hlutfallskosningu til fimm ára til setu í rannsóknarnefnd almannavarna. Nefndin kýs sér formann. Með nefndinni starfar ritari sem skal fullnægja skilyrðum til að gegna embætti héraðsdómara.

Ritari skal sitja fundi nefndarinnar, rita fundargerðir og halda utan um ritun skýrslu um niðurstöður nefndarinnar. Ritari skal leitast við að tryggja að allt starf nefndarinnar sé í samræmi við heimildir og skyldur samkvæmt lögum.

4. gr.

Sjálfstæði í störfum

Rannsóknarnefnd Alþingis er kjörin af Alþingi

Rannsóknarnefnd almannavarna starfar sjálfstætt og óháð stjórnvöldum og öðrum rannsóknaraðilum, ákærvaldi og dómstólum.

Rannsóknarnefnd er í störfum sínum óháð fyrirmælum frá öðrum, þar með talið Alþingi. Skulu nefndarmenn jafnframt vera óhlutdrægir og óvilhallir í störfum sínum. Sama á við um ritara nefndarinnar. Rannsóknarnefnd sker úr um hæfi starfsmanna nefndarinnar.

5. gr.

Þagnarskylda

Rannsóknarnefnd almannavarna skal virða þagnarskyldu um þau atvik sem henni eða ritara hennar verða kunn vegna starfa fyrir nefndina. Tekur þetta til hvers konar upplýsinga um einkahagi manna og annarra upplýsinga sem leynt eiga að fara vegna lögmætra einka- og almannahagsmuna. Þagnarskylda helst þótt látið sé af störfum í þágu nefndarinnar.

II. KAFLI

Málsmeðferð

6. gr.

Tilkynningar til nefndarinnar

Ríkislögreglustjóri upplýsir rannsóknarnefnd almannavarna um ákvörðun um almannavarnastig hverju sinni og ákvörðun um að aflétta því.

7. gr.

Upphaf rannsókna

Rannsóknarnefnd almannavarna hefur frumkvæði að því að hefja rannsókn eftir að ríkislögreglustjóri hefur tekið ákvörðun um að aflétta almannavarnastigi.

Jafnskjótt og rannsóknarnefnd almannavarna hefur tekið ákvörðun um að hefja rannsókn tilkynnir hún dómsmálaráðherra og ríkislögreglustjóra það og gagnaöflun á vegum nefndarinnar hefst.

Berist ekki tilkynning um upphaf rannsókna innan þriggja vikna frá því að ríkislögreglustjóri hefur aflétt almannavarnastigi getur dómsmálaráðherra kallað eftir rökstuðningi nefndarinnar hvers vegna ekki sé talin þörf á rannsókn.

Þrír nefndarmenn skulu taka þátt í meðferð hvers máls sem til rannsókna er. Ef mál sem er til rannsókna er umfangsmikið eða varðar hagsmuni sem eru mjög mikilvægir frá almennu sjónarmiði getur formaður ákveðið að tveir varamanna skuli taka þátt í meðferð máls.

8. gr.

Nefndarfundir o.fl.

Ákvarðanir rannsóknarnefndar almannavarna skulu teknar á fundum. Nefndin heldur fundi eftir þörfum og heldur ritari fundargerðabók. Formaður rannsóknarnefndar almannavarna eða staðgengill hans boðar fundi og stjórnar þeim.

Fundur nefndarinnar er lögmætur ef þrír nefndarmenn sitja fund. Ef nefndarmaður forfallast um stundarsakir tekur varamaður hans sæti í nefndinni. Um sérstakt hæfi nefndarmanna og ritara nefndarinnar fer eftir ákvæðum stjórnsýslulaga.

Nefndin setur sér nánari starfsreglur um fyrirkomulag funda og framkvæmd rannsókna.

9. gr

Heimildir nefndarinnar

Rannsóknarnefnd almannavarna skal hafa óhindraðan aðgang að gögnum viðbragðsaðila almannavarna og er þeim skylt að veita nefndinni hverjar þær upplýsingar sem hún óskar.

Viðbragðsaðilar almannavarna eru vaktstöð samræmdrar neyðarsvörunar, samhfæingar- og stjórnstöð, lögregla, Landhelgisgæsla og almannavarnanefndir, slökkvilið, heilbrigðisstarfsmenn, Rauði kross Íslands, Slysavarnafélagið Landsbjörg og Isavia. Auk þessa teljast til viðbragðsaðila allir þeir sem hlutverki hafa að gegna samkvæmt viðbragðsáætlun hverju sinni.

Rannsóknarnefndinni er óheimilt að veita aðgang að trúnaðargögnum sem nefndin aflar í tengslum við rannsókn einstakra mála. Til trúnaðargagna teljast m.a. álitserðir, sem aflað hefur verið í tengslum við rannsókn máls, og skýrslur vitna og annarra aðila.

10. gr.

Greinargerð ríkislögreglustjóra

Jafnskjótt og tilkynning nefndarinnar skv. 2. mgr. 7. gr. hefur borist ríkislögreglustjóra skal hann afhenda nefndinni greinargerð þar sem fram kemur hvaða viðbragðsáætlun var lögð til grundvallar upplýsingar um samhæfingu og yfirstjórn almannavarnaaðgerða, upptalningu á viðbragðsaðilum sem að aðgerðinni komu og aðrar nauðsynlegar upplýsingar. Þá skal ríkislögreglustjóri senda nefndinni afrit af aðgerðargrunni Samhæfingar og stjórnstöðvar almannavarna vegna aðgerðanna þar sem allar aðgerðir við samhæfingu og stjórn almannavarnaaðgerða eru skráðar í tímaröð af viðbragðsaðilum meðan á aðgerðum stóð.

11. gr.

Skýrsla rannsóknarnefndar almannavarna

Að lokinni rannsókn skal rannsóknarnefnd almannavarna skila skýrslu til dómsmálaráðherra, ríkislögreglustjóra og allsherjar- og menntamálanefndar Alþingis um niðurstöður nefndarinnar, tillögur og annað sem nefndinni þykir máli skipta að virtum ákvæðum 31. gr. almannavarnalaga sem og ákvæðum upplýsingalaga. Ef nefndin byggir niðurstöður sínar á viðkvæmum trúnaðarupplýsingum verði þær eðli málsins samkvæmt ekki hluti af hinni opinberu skýrslu nefndarinnar.

Skýrslan skal kynnt hlutaðeigandi almannavarnanefnd og sveitarstjórnnum og birt opinberlega að virtum ákvæðum 31. gr. og ákvæðum upplýsingalaga.

Skýrslum rannsóknarnefndar almannavarna skal ekki beitt sem sönnunargögnum í sakamálum.

12. gr.

Skýrslur nefndarinnar.

Rannsóknarnefnd almannavarna skal, að teknu tilliti til ákvæða 4. gr., gefið þeim aðilum sem að mati nefndarinnar hafa ríkra hagsmuna að gæta kost á að tjá sig um drög að lokaskýrslu nefndarinnar innan tilskilins frests, enda liggi ekki fyrir í gögnum málsins afstaða þeirra og rök fyrir henni eða slíkt sé augljóslega óþarft.

Nefndarmenn rannsóknarnefndar almannavarna skulu rita undir lokaskýrslu nefndarinnar.

III. Kafla

Rekstur

13. gr.

Fjármál.

Kostnaður af starfsemi rannsóknarnefndar almannavarna greiðist úr ríkissjóði, af fjárframlögum sem ætluð eru til starfseminnar á fjárlögum.

Rannsóknarnefnd almannavarna er eingöngu heimilt að ráðstafa fjárframlögum sem ætluð eru til rekstursins skv. samþykkttri rekstraráætlun og er óheimilt að gangast undir fjárskuldbindingar umfram þau framlög sem ætluð eru til rekstursins á fjárlögum.

Nefndin ber ábyrgð gagnvart dómsmálaráðuneytinu á ráðstöfun fjármuna, bókhaldi og rekstri nefndarinnar.

14. gr.

Varðveisla rannsóknargagna.

Við alla vinnslu og varðveislu rannsóknargagna skal gæta að viðeigandi trúnaðar- og persónuverndarskyldum. Rannsókn nefndarinnar byggir almennt á frumgögnum sem varðveitt eru hjá viðbragðsaðilum almannavarna. Við skýrslugerð skal vísa til þessara frumgagna eftir því sem við á og hvar þau eru varðveitt. Gögn sem þarf að varðveita að rannsókn lokinni skulu afhent Alþingi til varðveislu.

IV. Kafla

Gildistaka

15. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í 3. mgr. 34. gr. laga nr. 82/2008 um almannavarnir, öðlast þegar gildi.

DRÖG